

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 530/2022-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja Slobody 1890/50, Dolný Kubín, proti uzneseniu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 1 Kpt 475/20/5500-21 z 3. septembra 2021 a písomnému upovedomeniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/2 Pz 45/21/1000-8 zo 17. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 8. marca 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu (sťažovateľkou nesprávne označeného základného práva na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, porušenia čl. 13 ods. 4 ústavy (sťažovateľkou nesprávne označeného práva na zdržanlivosť a zákonnosť pri obmedzovaní základných práv a slobôd), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd [ďalej len „listina“ (sťažovateľkou označeného práva domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne)], práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením prokurátorky Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kpt 475/20/5500-21 z 3. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie

krajskej prokuratúry“) a písomným upovedomením generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV/2 Pz 45/21/1000-8 zo 17. decembra 2021 (ďalej len „písomné upovedomenie generálneho prokurátora“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP 449/2 VYS DK-2020 zo 14. októbra 2020 bolo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné stíhanie vo veci zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Príkazom prokurátorky Okresnej prokuratúry Námestovo (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. I PO-V-9/2020/5507 z 23. októbra 2020 došlo k zaisteniu peňažných prostriedkov na bankovom účte patriacom sťažovateľke a vedenom v peňažnom ústave [REDAKOVANÉ], a. s., vo výške 103 053,74 eur. Sťažovateľka z dôvodu zaistenia peňažných prostriedkov na bankovom účte viacnásobne požiadala orgány prokuratúry podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku o zrušenie ich zaistenia. Naposledy tak učinila návrhom podaným podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku, o ktorom rozhodla prokurátorka okresnej prokuratúry svojím uznesením č. k. Pv 452/20/5507-72 z 10. júna 2021 tak, že podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku zamietla opakovanú žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov na jej účte zo 17. mája 2021. Krajská prokuratúra napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. Pv 452/20/5507-72 z 10. júna 2021 ako nedôvodnú. Generálny prokurátor písomným upovedomením upovedomil sťažovateľku o nevyhovení jej návrhu na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

3. Zo zistení ústavného súdu a obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka už v predošlom období požiadala postupom podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov na svojom účte, o ktorom rozhodla okresná prokuratúra svojím uznesením č. k. Pv 452/20/5507 z 9. novembra 2020 v spojení s uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kpt 475/20/5500 z 15. decembra 2020, ktorých zákonnosť postupu bola predmetom posúdenia aj generálneho prokurátora v konaní sp. zn. XVI/2 Pz 11/21/1000, o čom sťažovateľku písomne vyrozumel listom č. k. XVI/2 Pz 11/21/1000 z 22. marca 2021. Ústavný súd posudzoval ústavnú konformnosť predmetných rozhodnutí orgánov prokuratúry vo svojom uznesení č. k. IV. ÚS 33/2022-47 z 25. januára 2022, ktorým ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v súhrne považuje právne závery vyplývajúce z písomného upovedomenia generálneho prokurátora a napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry za „nesprávne, arbitrárne a v rozpore so zákonom i Ústavou SR“. Zaistenie peňažných prostriedkov na svojom účte v celom rozsahu považuje za nedôvodné, keďže „zaistené peňažné prostriedky na účte nie sú určené

na spáchanie trestného činu, neboli použité na spáchanie trestného činu a nie sú výnosom z trestnej činnosti.“. Generálny prokurátor podľa názoru sťažovateľky nevenoval dostatočnú pozornosť dôvodom, pre ktoré bol podnet na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku podaný, pri svojom rozhodovaní nezohľadnil aktuálny skutkový stav veci, jej sociálnu situáciu a podnet po vecnej stránke ani nepreskúmal napriek tomu, že od momentu zaistenia peňažných prostriedkov namietala neexistenciu dôvodu ich zaistenia.

5. V konkrétnostiach poukázala predovšetkým na to, že „*kým v prvotnom príkaze na zaistenie sa považujú dotknuté peňažné prostriedky za vec dôležitú pre trestne konanie a za výnos z trestnej činnosti, v prvostupňovom uznesení o zamietnutí žiadosti o zrušenie zaistenia už OP hovorí o tom, že tieto prostriedky boli určené na spáchanie trestného činu a v druhostupňovom uznesení ich, KP považuje za nástroj trestnej činnosti a výnos z trestnej činnosti.*“. Podľa sťažovateľky „*Okresná prokuratúra v Námestove prekročila rámec zaistenia definovaný § 95 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v prvostupňovom uznesení sa o účele zaistených peňažných prostriedkov zmienila úplne inak ako v príkaze na zaistenie peňažných prostriedkov, ďalej KP sa v druhostupňovom rozhodnutí o účele zaistenia vyjadril opäť rozdielne ako OP. Navyše Krajská prokuratúra v Žiline v prvotnom uznesení sp. zn. 1Kpt 475/20/5500-4 zo dňa 15.12.2020 dôvod pre zaistenie peňažných prostriedkov vyvodzuje z podozrení, že na skutkoch pre ktoré sa vedie trestné stíhanie mala participovať aj sťažovateľka, čo však bolo predloženými listinami ako aj doposiaľ uskutočneným dokazovaním jednoznačne vyvrátené.*“. Z tohto výpočtu je podľa sťažovateľky zrejmé, že sa orgány činné v trestnom konaní „*vôbec nevysporiadali s otázkou, na čo majú zaistené peňažné prostriedky vlastne slúžiť*“, argumentácia v rozhodnutiach týchto orgánov týkajúca sa účelu zaistenia peňažných prostriedkov vyznieva čisto formalisticky a predovšetkým nedáva odpoveď na otázku, „*ako môže v dotknutom prípade zaistenie peňažných prostriedkov tretej osobe reálne... prispieť na dosiahnutie účelu trestného konania vedeného proti [REDAKOVANÉ], keď všetky hnutelné veci a nehnuteľnosti boli vrátené.*“. Sťažovateľka taktiež poukázala na to, že generálny prokurátor odvodzoval opodstatnenosť ďalšieho trvania zaistenia peňažných prostriedkov aj od novely Trestného poriadku zákonom č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 312/2020 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť ešte pred vykonaním zaistenia, čo považuje za porušenie princípov právneho štátu.

6. Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie v skutkovej rovine poukázala na viaceré skutkové okolnosti veci, ktoré mali byť vyhodnotené v prospech zrušenia zaistenia peňažných prostriedkov na jej účte, ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá už 500 dní, a to že (i) mala záujem o realizáciu obchodu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam z dôvodu, že predmetom jej podnikateľskej činnosti je nákup a predaj nehnuteľností, (ii) predmetné nehnuteľnosti riadne nadobudla na podklade kúpnej zmluvy z 27. augusta 2020 v znení jej dodatku z 8. septembra 2020, (iii) prejav vôle účastníkov kúpnej zmluvy z 27. augusta 2020 je zachytený v písomnej podobe a o obsahu predmetnej zmluvy nie je možné mať žiadne pochybnosti vrátane tej skutočnosti, že to bola sťažovateľka, a nie obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá za predmetné nehnuteľnosti zaplatila kúpnu cenu z vlastných prostriedkov, (iv) obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ako oznamovateľ trestného činu a poškodená právnická osoba jej prostredníctvom konateľ'a zaslala odstúpenie od zmluvy, čo znamená, že táto spoločnosť ako poškodený subjekt

považuje kúpnu zmluvu z 27. augusta 2020 za platný právny úkon, (v) bezhotovostným prevodom 8. septembra 2020 zaplatila dohodnutú kúpnu cenu za predmetné nehnuteľnosti vo výške 115 000 eur, čím tak splnila všetky svoje povinnosti podľa kúpnej zmluvy, ako aj podľa zákona, (vi) obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], jej po zaplatení kúpnej ceny vystavila príslušnú faktúru, (vii) z dôvodu odstúpenia obchodného partnera od podnikateľského zámeru týkajúceho sa predmetných nehnuteľností stratila ekonomický záujem na vlastníctve predmetných nehnuteľností a túto situáciu predostrela konateľovi obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorý (viii) súhlasil so spätným odkupom predmetných nehnuteľností za pôvodnú predajnú cenu, avšak s výhradou, že na strane kupujúceho bude vystupovať obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorej bol jediným spoločníkom a konateľom, (ix) na podklade ich vzájomnej dohody bola 10. septembra 2020 uzatvorená v poradí druhá kúpna zmluva s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], na strane kupujúceho, ktorá aj 11. septembra 2020 zaplatila dohodnutú kúpnu cenu vo výške 115 000 eur na jej účet vedený vo [REDAKOVANÉ]

7. Sťažovateľka ďalej zvýraznila svoju zlú finančnú situáciu, ktorá je priamym dôsledkom zaistenia peňažných prostriedkov, s tým, že podľa § 95 ods. 4 Trestného poriadku sa zaistenie nemôže vzťahovať na peňažné prostriedky, ktoré sú potrebné na uspokojovanie nevyhnutných životných potrieb obvineného alebo osoby, ktorej boli zaistené, a na uspokojovanie životných potrieb osoby, o ktorej výchovu alebo výživu sú obvinený alebo osoba, ktorej boli peňažné prostriedky zaistené, povinní sa podľa zákona starať. V tejto súvislosti sťažovateľka tvrdí, že peňažné prostriedky, ktoré jej boli ako zúčastnenej osobe zaistené, „boli jedinými peňažnými prostriedkami, ktoré mala... k dispozícii a slúžili na uspokojovanie nevyhnutných životných potrieb.“. V dôsledku zaistenia týchto prostriedkov sa „ocitla bez akýchkoľvek peňazí a je odkázaná na pomoc iných ľudí, najmä detí.“. Sťažovateľka apeluje na systematický výklad § 95 Trestného poriadku, ktorý „musí zohľadniť jednak účel dotknutého inštitútu, a to v okolnostiach prípadu Sťažovateľky, ktorým je nepochybne ochrana jej vlastníctva ako skutočného majiteľa peňažných prostriedkov odlišného od podozrivého, resp. páchatel'a vyšetrovanej trestnej činnosti, a tiež postavenie prokurátora v rámci aktuálnej etapy trestného konania.“. Vo všeobecnosti predstavuje zaistenie peňažných prostriedkov na účte v banke pre účely zabezpečenia nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom zásah do základných práv a slobôd, ktorý ale pri splnení zákonných predpokladov a v primeranom rozsahu predstavuje v demokratickom právnom štáte dovolený a ústavne konformný zásah do základných práv a slobôd obvineného. Pokiaľ ale „je toto zaistenie vykonané na základe neexistujúceho alebo nedostatočne jasného (kvalifikovaného podkladu), bez splnenia zákonných podmienok, s arbitrárnym odôvodnením, porušením prezumpcie neviny, zákazu diskriminácie, ako aj požiadavky proporcionality, potom ide o neprípustný zásah do ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom garantovaných základných práv a slobôd, ktorý v právnom štáte nemôže obstáť.“.

8. Sťažovateľka ďalej rozvádza dôvody, ktoré môžu byť právnym podkladom zaistenia peňažných prostriedkov a medzi ktoré radí (i) dôkaz, čo je v jej veci neaktuálne, keďže „peniazmi na účte nebol spáchaný trestný čin“ a ako dôkaz postačuje samotný výpis z účtu alebo potvrdenie o prevode peňažných prostriedkov, (ii) dôvod spočívajúci v zaistení výkonu trestu prepadnutia veci alebo ochranného opatrenia zhabania veci, čo je v jej prípade taktiež neaktuálne, keďže „podstatou skutku je únik nehnuteľných vecí a nie peňažných prostriedkov a peňažné prostriedky nepatria

obvinenému, ani poškodenému, ale zúčastnenej osobe“, a napokon (iii) dôvod spočívajúci v zaistení nároku poškodeného na náhradu škody, ktorý je „viacnásobne zaistený formou vydania uznesení (rozhodnutí o neodkladných opatreniach a rozhodnutím o neodkladnom zabezpečovacom opatrení).“.

9. Napokon sťažovateľka akcentovala skutočnosť, že z [REDAKOVANÉ] pre obec a k. ú. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] z 19. februára 2021 vyplýva, že výlučným vlastníkom tam zapísaných nehnuteľností vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1 k celku je spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a to z titulu [REDAKOVANÉ] odstúpenia od kúpnej zmluvy č. [REDAKOVANÉ] z 20. októbra 2020. Podľa sťažovateľky je tak zrejmé, že „oznamovateľ v rámci trestného konania vedeného na KRPZ ZA ČVS: KRP- 151/2-VYS- ZA-2020 je k dnešnému dňu opätovne zapísaný ako výlučný vlastníkom predmetných nehnuteľností a neexistuje tak dôvod na ďalšie trvanie zaistenia peňažných prostriedkov... Realizáciou odstúpenia od zmluvy došlo k obnoveniu pôvodného stavu so súhlasom a na priamy pokyn oznamovateľa, ktorý požadoval takýto postup pre obnovenie vlastníckych vzťahov. Žiadna škoda preto neexistuje!“. Navyše Okresný súd Námestovo uznesením č. k. 5Cb 35/2020-124 z 21. decembra 2020 zriadil v prospech obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], záložné právo na obchodné podiely obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v iných obchodných spoločnostiach a uznesením č. k. 7Cb 26/2020-61 z 13. novembra 2020 nariadil neodkladné opatrenie spočívajúce v zákaze nakladať s tam uvedenými hnutelnými vecami, čím je tak v potrebnom rozsahu zabezpečený aj prípadný nárok poškodenej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], na náhradu škody.

10. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Upovedomením Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/2 Pz 45/21/1000-8 zo dňa 17.12.2021 a uznesením Krajskej prokuratúry Žilina sp. zn. 1 KPt 475/20/5500-21 zo dňa 03.09.2021 boli porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie, podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy SR spočívajúce v práve na zdržanlivosť a zákonnosť pri obmedzovaní základných práv a slobôd, podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve vlastníť majetok, podľa čl. 36 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. spočívajúce v práve domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne a podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na účinný prostriedok nápravy, v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Upovedomenie Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/2 Pz 45/21/1000-8 zo dňa 17.12.2021 a vec vracia Generálnej prokuratúre SR na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajskej prokuratúry Žilina sp. zn. 1 KPt 475/20/5500-21 zo dňa 03.09.2021 a vec vracia Krajskej prokuratúre Žilina na ďalšie konanie.

Zároveň sťažovateľka žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia...“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajskej prokuratúry, ktorá podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku nevyhovela jej návrhu na zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov na jej účte na podklade príkazu okresnej prokuratúry č. k. I PO V 9/2020/5507 z 23. októbra 2020, a písomným upovedomením generálneho prokurátora, ktorý nevyhovela návrhu sťažovateľky na zrušenie napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

12. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením krajskej prokuratúry:

13. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť nepripustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonitosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

16. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

17. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry bolo vydané v sťažnostnom konaní, v ktorom krajská prokuratúra podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľky, ktorú podala proti uzneseniu okresnej prokuratúry č. k. Pv 452/20/5507-72 z 10. júna 2021, ktorá podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku zamietla opakovanú žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov na jej účte. Proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry mohla sťažovateľka využiť účinný prostriedok nápravy, a to návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, teda sa mohla domáhať zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní generálnym prokurátorom, čo aj využila (keďže sa nebráni trestnému obvineniu, vyčerpala tým uplatnenie účinných prostriedkov nápravy). Z hľadiska uplatnenia princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde právomoci ústavného súdu preskúmať napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry predchádzala právomoc generálneho prokurátora, a to postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. V dôsledku toho ústavný súd odmieta podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu písomným upovedomením generálneho prokurátora:

19. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, v danom prípade iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci

im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Inými slovami, ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

20. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je teda právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom tejto ochrany.

21. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách.

22. Podstata namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. K podstate vlastníckeho práva už ústavný súd uviedol, že vlastnícke právo ako najdôležitejší vecnoprávny inštitút je charakteristické tým, že prostredníctvom neho sa oprávneným subjektom (vlastníkom) zabezpečuje bezprostredná právna možnosť ovládať veci. Existencia právneho ovládania vecí ako súčasť vlastníckeho práva inkorporuje v sebe možnosť riešenia otázky, komu vec patrí, kto ju využíva a môže ňou disponovať. Podstata vlastníckeho práva spočívajúca v priamom právnom ovládaní veci sa prejavuje v právnom postavení oprávneného subjektu (vlastníka) tak, že jeho právne ovládanie veci je vylúčené. Z toho vyplýva, že ho každý musí rešpektovať, proti akémukoľvek nedovolenému zásahu ktoréhokoľvek subjektu je chránené a je možné ho aj právnymi prostriedkami presadiť (PL. ÚS 40/2015). Tieto závery platia aj pre vlastníctvo akéhokoľvek majetku v jeho širšom ponímaní (čl. 20 ods. 1 ústavy).

23. K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd jeho občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd (III. ÚS 60/04, II. ÚS 374/06).

24. Ústavnoprávny prieskum zaistenia peňažných prostriedkov sa (v konkretizujúcej nadväznosti na body 19 až 21 tohto odôvodnenia) v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu. Predmetom tohto prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý zaisteniu peňažných prostriedkov predchádzal.

25. V prvom rade treba uviesť, že peňažné prostriedky zaistené podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku predstavujú majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a zaistenie samotné je nepochybne opatrením zasahujúcim do základného práva na pokojné užívanie majetku. Na strane druhej treba pripomenúť, že ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaistovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci. Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“ podľa čl. 1 ods. 2 dodatkového protokolu. Aj táto norma však musí byť interpretovaná v rámci všeobecného princípu pokojného užívania majetku tak, aby medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom bol rozumný vzťah proporcionality (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986 a podobne).

26. Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní ústavnosti uvedeného dočasného majetkového zaistovacieho inštitútu upraveného v § 95 Trestného poriadku vychádzal zo zmyslu a z účelu tohto opatrenia. Zaistenie je inštitútom, ktorý napomáha objasňovaniu závažnej, hlavne hospodárskej trestnej činnosti, ktorého podstatou nie je odňatie peňažných prostriedkov majiteľovi, ale obmedzenie dispozičného práva s nimi tak, aby nemohlo dôjsť k ich zneužitiu. Ide o obmedzenie vlastníckeho práva dotknutého subjektu, avšak v rámci výluky z ochrany vlastníctva, ktorá je len pri zachovaní v zákone špecifikovaných podmienok primeraná cieľu sledovanému právnou úpravou, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov, ako aj snaha v čo najvyššej možnej miere eliminovať škodu spôsobenú prípadnou trestnou činnosťou.

27. Podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku zaistenie peňažných prostriedkov možno vykonať, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky sú určené na spáchanie trestného činu, na jeho spáchanie boli použité („nástroj trestnej činnosti“) alebo sú výnosom z trestnej činnosti. Tento záver nemusí byť na začiatku plne hodnoverný, lebo nie je ani konečný, pretože môže byť ďalším šetrením vyvrátený, ale musí byť vždy logicky odôvodnený v zmysle kritérií či aspoň zásad odvodených z aplikovanej právnej normy pri rešpektovaní ústavného príkazu uvedeného v čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy.

28. Za tejto situácie sa ústavný súd sústredil na posúdenie otázok, či písomné upovedomenie generálneho prokurátora aj v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry má zákonný podklad a vedie k naplneniu jeho účelu a či netrpí prejavom svojvôle.

29. Z obsahu písomného upovedomenia generálneho prokurátora v prvom rade vyplýva, že právna vec sťažovateľky bola už predmetom posúdenia generálnym prokurátorom na podklade jej návrhov z 5. januára 2021 a zo 14. júna 2021 a o spôsobe ich vybavenia bola sťažovateľka písomne upovedomená listami generálneho prokurátora č. k. XVI/2 Pz 11/21/1000-10 z 22. marca 2021 a č. k. IV/2 Pz 25/21/1000-9 z 2. augusta 2021, pričom podľa generálneho prokurátora „*nedošlo k takej zmene dôkaznej situácie, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie vo veci, teda zrušenie... napadnutého právoplatného uznesenia o zamietnutí sťažnosti z 3.9.2021 a právoplatného uznesenia o zamietnutí žiadosti z 10.6.2021.*“. Generálny prokurátor v písomnom upovedomení č. k. XVI/2 Pz 11/21/1000-10 z 22. marca 2021 posudzoval zákonnosť uznesenia okresnej prokuratúry č. k. Pv 452/20/5507-13 z 9. novembra 2020 v spojení s uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kpt 475/20/5500-4 z 15. decembra 2020 a v písomnom upovedomení č. k. IV/2 Pz 25/21/1000-9

z 2. augusta 2021 posudzoval zákonnosť uznesenia okresnej prokuratúry č. k. Pv 452/20/5507-44 z 20. januára 2021 v spojení s uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1 Kpt 475/20/5500-12 zo 7. apríla 2021, ktorými sa sťažovateľka postupom podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku domáhala zrušenia zaistenia peňažných prostriedkov na účte. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry generálny prokurátor v písomnom upovedomení v súhrne skonštatoval, že sa krajská prokuratúra dostatočným spôsobom vysporiadala so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľky, a v podrobnostiach odkázal na príslušné časti odôvodnenia jej napadnutého uznesenia.

30. Na zvýraznenie správnosti záverov krajskej prokuratúry generálny prokurátor opätovne poukázal na to, že *„skutočnosť, že zúčastnená osoba akceptovala odstúpenie od kúpnej zmluvy z 27.08.2020 zo strany obchodnej spoločnosti zo 16.10.2020 a nehnuteľnosti sú v súčasnosti opäť vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, nemá žiadny relevantný vplyv na samotný skutok, ktorý je predmetom vedeného trestného stíhania, ani na existenciu pretrvávania dôvodov zaistenia peňažných prostriedkov na účte. Na uvedenú skutočnosť bude možné prihliadnuť pri prípadnom rozhodovaní o nároku poškodeného na náhradu škody.“*

31. Námietke o dobromyseľnosti sťažovateľky pri uzatváraní predmetných kúpnych zmlúv generálny prokurátor protirečil skutkovými zisteniami plynúcimi z vykonaného dokazovania, podľa ktorých bolo *„uzatvorenie kúpnej zmluvy a jej dodatku v rozpore s ustanovením § 135a Obchodného zákonníka a so spoločenskou zmluvou iba s jedným z konateľov obchodnej spoločnosti bez predchádzajúceho súhlasu valného zhromaždenia a za kúpnu cenu podstatne nižšiu, ako bola určená znalcom, zaplatenie kúpnej ceny na novozaložený účet, o ktorom nemal druhý konateľ obchodnej spoločnosti vedomosť a následný prevod finančných prostriedkov z tohto účtu, zabezpečenie zrýchleného vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, spätný predaj nehnuteľností zúčastnenou osobou spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ].“*

32. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa rozporov pri posúdení účelu zaistenia peňažných prostriedkov v odôvodneniach rozhodnutí orgánov prokuratúry rôznych inšancií (posúdenie toho, či sú zaistené peňažné prostriedky nástrojom alebo výnosom z trestnej činnosti) generálny prokurátor zdôraznil, že *„v súčasnom štádiu trestného stíhania možno na základe vykonaného dokazovania, a to aj s prihliadnutím na novelu Trestného poriadku zákonom č. 312/2020 Z. z., ktorá sa dotkla aj ustanovenia § 95 Trestného poriadku, konštatovať dostatočnú preukaznosť vzájomnej spojitosti zaistených peňažných prostriedkov so stíhanými skutkami, keď zaistené peňažné prostriedky získané v súvislosti so stíhaným skutkom týkajúcim sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam obchodnej spoločnosti (výnos z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona) boli následne v rámci tzv. legalizačnej schémy niekoľkokrát prevedené v banke (nástroj trestnej činnosti legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona).“*

33. Napokon ako neopodstatnenú posúdil generálny prokurátor aj námietku sťažovateľky o zlej sociálnej situácii vzniknutej práve z dôvodu zaistenia peňažných prostriedkov, keďže tieto boli zaistené na podnikateľskom, nie bežnom účte.

34. Krajská prokuratúra v napadnutom uznesení v prvom rade zvýraznila, že uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Dolný Kubín, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-449/2-VYS-DK-2020 zo 14. októbra 2020 bolo podľa § 199 ods.1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline ČVS: KRP-151/2-VYS-ZA-2020 z 22. decembra 2020 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie [REDAKOVANÉ] pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Ďalším uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline ČVS: KRP-151/2-VYS-ZA-2020 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci pre zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že páchatel' príjem vo výške 115 000 eur pochádzajúci zo zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona previedol v úmysle zatajiť existenciu takéhoto príjmu z účtu č. [REDAKOVANÉ] spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na účet [REDAKOVANÉ] č. [REDAKOVANÉ] a 10. septembra 2020 bol realizovaný prevod sumy 115 000 eur z účtu č. [REDAKOVANÉ] na podnikateľský účet č. [REDAKOVANÉ] spoločnosti [REDAKOVANÉ], a v rovnaký deň, t. j. 10. septembra 2020, bola suma 115 000 eur prevedená z účtu č. [REDAKOVANÉ] spoločnosti [REDAKOVANÉ], na firemný účet č. [REDAKOVANÉ] fyzickej osoby [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], čím páchatel' získal pre seba alebo pre iného prospech vo výške 115 000 eur. Uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline ČVS: KRP-151/2-VYS-ZA-2020 zo 6. mája 2021 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie [REDAKOVANÉ] pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona.

35. Vo vzťahu k dosiaľ zistenému skutkovému stavu (po vypočítaní obvineného [REDAKOVANÉ] a svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) vrátane aplikácie jeho záverov vo vzťahu k zaisteným peňažným prostriedkom krajská prokuratúra zhodnotila, že „skutočnosti naďalej nasvedčujú tomu, že zaistené finančné prostriedky vo výške 103 053, 74 Eur boli nástrojom trestnej činnosti respektíve sú výnosom z trestnej činnosti. K prevodu nehnuteľného majetku spoločnosti [REDAKOVANÉ] došlo - podľa doposiaľ vykonaného dokazovania - bez vedomia a súhlasu druhého konateľa spoločnosti a v rozpore so spoločenskou zmluvou, s tým, že kúpna cena bola kupujúcou [REDAKOVANÉ] zaplatená na novozaložený účet, o ktorom nemal druhý konateľ spoločnosti vedomosť, a z ktorého bola finančná čiastka v krátkom čase prevedená na účet [REDAKOVANÉ] a z tohto účtu sa prevodmi opäť dostala do dispozície [REDAKOVANÉ] ako osoby predávajúcej novonadobudnuté nehnuteľnosti spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Takýto spôsob konania zúčastnených osôb vzbudzuje podozrenie, že išlo iba o fingované zaplatenie kúpnej ceny s cieľom prevodu majetku spoločnosti na osobu jedného z konateľov spoločnosti [REDAKOVANÉ] a bez toho, aby sa kúpna cena dostala do dispozície spoločnosti [REDAKOVANÉ] ako vlastníka nehnuteľností. Z uvedených skutočností sa teda javí podozrenie, že konateľ

spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] mal od počiatku úmysel nakladať bez príslušného schválenia nielen s prevedeným nehnuteľným majetkom spoločnosti, ale i s kúpnu cenou, ktorá mala byť spoločnosti podľa kúpnej zmluvy vyplatená. V tomto zmysle je podozrenie, že uvedená zaistená čiastka je výnosom z trestnej činnosti. O tomto podozrení svedčí i fakt, že finančnú čiastku použil podozrivý opäť na vyplatenie svojho záväzku z kúpnej zmluvy, ktorou mu [REDAKOVANÉ] nehnuteľnosti spätne predala.“.

36. S ohľadom na prezentované interpretačné východiská (body 19 až 28) a po preskúmaní relevantnej časti písomného upovedomenia generálneho prokurátora (v spojitosti aj s odôvodnením príslušnej časti napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry) ústavný súd uvádza, že písomné upovedomenie generálneho prokurátora bolo vydané v zmysle jeho kompetenčných oprávnení a je aj náležité odôvodnené. Generálny prokurátor konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Jeho postup bol v súlade so zákonom a ústavne konformný a po jeho preskúmaní ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľkou označeným základným právom na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny. Úlohou ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti nie je predostrieť vlastné hodnotenie skutkového a právneho stavu (o čo sa sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti snaží), ale posúdiť, či orgány verejnej moci dostatočne rešpektovali garancie vyplývajúce z práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a predostreli dostatok dôvodov na prijatý právny záver. Ústavný súd teda neodpovedá na argumenty predstreté v rámci bežnej polemiky na úrovni zákona a skutkových zistení.

37. Vychádzajúc z odôvodnenia písomného upovedomenia generálneho prokurátora v jeho relevantnej časti (v spojení aj s relevantnými dôvodmi uvádzanými krajskou prokuratúrou, na ktoré generálny prokurátor odkazuje), je podľa názoru ústavného súdu (opätovne bez toho, aby ústavný súd predostrel vlastnú verziu hodnotenia dosiaľ zisteného skutkového stavu veci) kľúčovým bodom pre posúdenie dôvodnosti trvania zaistenia peňažných prostriedkov vznesenie obvinenia [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] aj pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Z neho vyplýva dôvodné podozrenie, že zaistené peňažné prostriedky boli [REDAKOVANÉ] za asistencie sťažovateľky prevedené v rámci legalizačnej schémy (pozri bod 34) s úmyslom zastrieť ich pôvod, a preto úvaha krajskej prokuratúry o tom, že „Podmienky zaistenia závisia od vecného vzťahu peňažných prostriedkov a skutku vykazujúceho znaky trestného činu.“, je ústavne konformná. Ústavný súd musí oproti dôkaznému stavu, ktorý bol prítomný v čase vydania uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 33/2022-47 z 25. januára 2022, skonštatovať prehlbovanie dôkaznej situácie nielen v neprospech konateľa obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorý je aktuálne stíhaný pre dva trestné činy, z ktorých oba sú právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin [a to aj ako legalizácia príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona], ale aj v prospech zosilnenia podozrenia z použitia zaistených peňažných prostriedkov v rámci schémy legalizácie. Kým v čase vydania uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 33/2022-47 z 25. januára 2022 bolo vedené trestné stíhanie len vo veci, v súčasnom období sú zdokumentované v rovine vyššej pravdepodobnosti už dva skutkové deje právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku

podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a ako obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Tým sa dôvodné podozrenie zo stíhanej a z preverovanej trestnej činnosti posilnilo (nie oslabilo), a to aj vo vzťahu k potvrdeniu použitia zaistených peňažných prostriedkov na účel legalizácie. Z tohto momentu ústavný súd, nenahrádzajúc orgány činné v trestnom konaní (a eventuálne v súdnom konaní súd), vychádza. V rámci posudzovania ústavnej konformity písomného upovedomenia generálneho prokurátora je relevantnou okolnosťou, či je zaistenie peňažných prostriedkov odôvodnené tak, že argumentačne vychádza z dokazovaním pokrytých skutočností korelujúcich s účelom zaistenia. Pri posudzovaní tejto otázky ústavný súd dospel k pozitívnemu záveru. V nadväznosti na to sú potom úvahy sťažovateľky o vrátení predmetných nehnuteľností do vlastníctva obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a zabezpečení majetku pre prípadnú náhradu škody právne irelevantné, ako na to poukázal aj generálny prokurátor. Pokiaľ teda orgány prokuratúry v rámci dosiaľ vykonaného dokazovania nielen identifikovali, ale aj argumentačne zdôvodnili príčinnú súvislosť medzi účelom zaistenia peňažných prostriedkov a ich použitím v rámci trestnej činnosti, ktorá je verifikovaná nielen v štádiu vecného podozrenia (teda pri začatí trestného stíhania „vo veci“), ale aj pretavená do právne kvalifikovaného a personálne špecifikovaného skutkového deja v intenciách § 206 ods. 1 Trestného poriadku spadajúceho pod príslušnú trestnoprávnú kategóriu, ktorá takéto konanie spája s úmyslom zatajiť existenciu príjmu pochádzajúceho z trestnej činnosti, nemá ústavný súd inú možnosť, ako dospieť k záveru o ústavnej udržateľnosti takého rozhodnutia orgánu verejnej moci. V rámci predostretej línie považuje ústavný súd za ústavne konformný aj právny názor krajskej prokuratúry, podľa ktorého *„Záver o tom, že peňažné prostriedky sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti v zmysle ustanovenia § 95 ods. 1 Tr.por., s poukazaním na jeho účel a procesné štádium jeho aplikácie, nemusí byť v priebehu prípravného konania plne hodnoverný, lebo nie je konečný, môže byť ďalším vyšetrovaním vyvrátený, ale musí byť vždy logicky vysvetlený, podložený zadováženými podkladmi a dôkazmi a odôvodnený.“*

38. Ústavný súd dodáva vo vzťahu k námietke sťažovateľky o aplikácii novelizovanej právnej úpravy na skutkové okolnosti zaistenia jej peňažných prostriedkov, ktoré mali nastať v čase pred účinnosťou novelizácie právnej úpravy Trestného poriadku zákonom č. 312/2020 Z. z., že z obsahu písomného upovedomenia generálneho prokurátora vyplývajú jasne prezentované úvahy o tom, že posudzoval aplikáciu zaisťovacieho inštitútu podľa § 95 Trestného poriadku v kontexte jeho novelizácie s dopadom na už prebiehajúcu aplikáciu tohto inštitútu v sťažovateľkinej veci. Sťažovateľka konkretizáciou dostatočnou pre spochybnenie ústavnej udržateľnosti napadnutého upovedomenia generálneho prokurátora nešpecifikuje, prečo by mali byť jeho úvahy nesprávne a prečo by nemal byť použitý aktuálne účinný procesný postup (na rozdiel od eventuálne zmenenej zákonnej úpravy, ktorá by sa týkala právnej kvalifikácie činu).

39. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej

predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie

40. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. V priamej nadväznosti na tento záver ústavný súd nezistil ani vecne súvisiace porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy (keď sa naostatok označené ustanovenie týka predovšetkým požiadaviek na obsah právnej úpravy, ktorý nie je z hľadiska jeho súladu s ústavou predmetom prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti a postupom v súlade so zákonom, samozrejme, pri jeho ústavne konformnom výklade nie je možné zasiahnuť do základných práv a slobôd).

III.3. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy:

41. Ustanovenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy patria medzi základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce princíp právneho štátu a princíp právnej istoty, ako aj viazanosť štátnych orgánov konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Uvedené základné, resp. všeobecné pravidlá a zásady nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto základných interpretačných, resp. aplikačných pravidiel.

42. Z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby právo akcesorickej (druhotnej alebo sekundárnej) povahy na účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom (III. ÚS 38/05, II. ÚS 99/2011). Ústavný súd odkazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 241/2019), k čomu v posudzovanom prípade, ako to z predchádzajúcich častí tohto odôvodnenia vyplýva, nedošlo (účinný prostriedok nápravy bol sťažovateľke k dispozícii a bol ňou využitý, avšak, a to bez porušenia sťažovateľkiných práv, bezúspešne).

43. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na okolnosť, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby,

ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 33/2022), čo nie je prípad sťažovateľky. Vecne negatívny záver o porušení dotknutého práva by však aj pri použiteľnosti označeného ustanovenia ako referenčnej normy vyznel rovnako.

44. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

45. V dôsledku odmietnutia podanej ústavnej sťažnosti ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu